

II. správa SNB
Analytický odbor

č.j.: CB-0077/116/03-89

V Praze dne 12.6. 1989

Výtisk č.: 1
Přílohy: 6/14

Denní situační zpráva č. 116/89 ze dne 12.6.1989

K bodu 2a : viz příloha č. 1

K bodu 2b : viz příloha č. 3, 4 a 5

K bodu 3 : Ø

K bodu 4 : viz příloha č. 2 a 6

Vyhodoveno 5x:

č.1 - OAI VOS

č.2 - DOHO

č.3 - I. Zničeno

č.4 Zničeno

č.5 Zničeno

Náčelník II. správy SNB
plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

Výtisk č.:
Počet listů:
v

K bodu 2a

Rozdělovník č. 1

Ve dnech 29.-31.5.1989 se v Bonnu-Godesbergu (NSR) konala mezinárodní konference "Středovýchodní Evropa - výzvy reforem", kterou pořádala nadace Konrád Adenauer - Stiftung.

Na konferenci bylo přítomno 118 účastníků z velké většiny z NSR, ale také z Velké Británie, USA a Francie. Početné bylo zastoupení Maďarska a Polska. Jedna účastnice byla také z SSSR. Z československé strany se zúčastnili: Rada velvyslanectví ČSSR v Bonnu CACKA, prof. VOPIČKA, doc. VORÁČ a doc. DRECHSLER. Vedoucím čs. delegace byl doc. VORÁČ, který také přednesl referát o reformě v ČSSR.

Z okruhu československé emigrace byli na konferenci přítomni: K. JANOVICKÝ, ředitel československé sekce radia BBC, prof. KOSTA z univerzity ve Frankfurtu, dr. V. KUSIN, výkonný ředitel výzkumného a analytického oddělení rozhlasové stanice Svobodná Evropa, J. RUPNIK, docent Národní nadace politických věd v Paříži, dr. J. SLÁMA z Osteuropa - Instituta v Mnichově, dr. A. PRAVDA, ředitel oddělení sovětské zahraniční politiky v Royal Institute of International Affairs v Londýně a P. KOVARÍK z Univerzity of Connecticut v USA.

Nejvýznamnějším účastníkem ze socialistických zemí byl dr. Imre POZSGAY, člen politického byra Maďarské socialistické dělnické strany a státní ministr. Podle názoru, které účastník naší delegace na konferenci vyslechl, budoucí maďarský prezident.

Z obsahu a smyslu konference lze říci, že

1. Na konferenci se za skutečné reformy v socialistických zemích středovýchodní Evropy považovaly restaurace kapitalismu a návrat k buržoaznímu demokratickému systému, založeném na pluralitě politických stran,
2. Smyslem konference bylo poradit se o tom, jak s minimálním rizikem působit ideologicky a politicky na vývoj hospodářských reforem, a politických reforem v socialistických zemích, především v zemích středovýchodní Evropy, tak, aby v nich došlo k postupnému přechodu ke kapitalismu a k demokratickému systému buržoazního typu,
3. Z vystoupení západních účastníků konference, ale také většiny účastníků z Maďarska a Polska vyplynulo, že proces restaurace kapitalismu a buržoazní demokracie v Maďarsku a Polsku již započal a má perspektivu dalšího rozvinutí. Na tyto země se také upíná západní politika a zvrácením hospodářských a politických poměrů v nich usiluje též o to dostat ČSSR a NDR do kleští.

Velmi závažným bylo vystoupení dr. I. POZSGAYE a to jak při konferenci a dále i při recepci na Maďarském velvyslanectví. Tento kromě jiného hovořil o tom, že Maďarsko se všeobecně otvírá vůči Západu a prostřednictvím rakouského koridoru se zapojuje na EHS. Díky se přikláněl k úplnému stažení sovětských vojsk z MLR. Vystoupení z Varšavské smlouvy nepovažoval sice za aktuální, ale jednoznačně jej nevyloučil. Stavěl se za pluralitu politických stran. Svoji vlastní stranu charakterizoval jako sdružení tří frakcí a chtěl by ji přeměnit na stranu, která by byla následníkem mezi evropskými sociálně demokratickými stranami a italskou KS. Marxismus leninismus jako základ činnosti strany přenechával KSSS, ale nepovažoval jej za základ čin-

nosti budoucí nové strany, jejíž jméno by se prý mělo změnit apod.

Hovořil rovněž také o Nagymarosu a to v tom smyslu, že parlament stavbu pod tlakem mas zastaví, což on také považuje za správné. Podle informace rady našeho velvyslanectví západoněmecký tisk projev POZSGAYE na recepci nezveřejnil proto, aby jej nekompromitoval. (jeho projev by měl mít podrobně zazname-nán s. CACKA).

Na konferenci se široce diskutovalo o tom, zda platí či neplatí Brežněvova doktrina o vztahu SSSR k vývoji v socialistických zemích, respektive jakou doktrinu má Gorbačov, pokud jí vůbec má. Šlo o otázku, zda SSSR zasáhne v případě protiso-cialistického vývoje v některé jiné socialistické zemi ve východní Evropě. V této věci zůstala prý po konferenci větší ne-jistota než před ní, což bylo obsahem poslední věty závěrečného slova.

Československá reforma byla na konferenci označována za nedostačující, hovořilo se o ní též řeč, že současné stranické a státní vedení jí dělá ve svém zájmu, aby se udrželo, nikoliv v zájmu lidu.

Ředitel československého vysílání BBC JANOVICKÝ uváděl jmé-na lidí, v jejichž případě prý byla v ČSSR porušena lidská práva.

Z emigrantů se k naší delegaci hlásili a její společnost vy-hledávali SLÁMA, KUSIN, JANOVICKÝ, KOSTA, RUPNIK a KOVÁŘÍK. Naší delegaci dávali různé časopisy vydávané emigrací. Jinak se chova-li korektně, ale vystupovali ve stejném duchu jako západní účast-níci konference.

Poznatky byly získány dne 9.6.1989 Pramenem č. 3 (vytěžení styku) a jsou hodnoceny jako věrohodné. Jemnožné je využít v informačním toku FMV.

luf. 12.00

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SPOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 221/2005 Sb.

Výtisk č.:

Počet listů:

K bodu 4

Rozdělovník č. 1

Z prostředí SBČS jsou zjištovány informace, že důvěra pracovníků banky ve zdárný průběh a plnění cílů přestavby je narušena skutečností, že přestavbu v ČSSR hlásají z nejvyšších míst ti političtí činitelé, kteří celý svůj dosavadní život zasvětili "stalinskému a brežněvovskému pojetí socialismu". Citují se slova s. Gorbačova, že se musíme učit nově pracovat a žít, což je jistě složitá a dlouhodobá záležitost, ale je zároveň při rozhovorech uváděno, že je to nemožné u lidí, kteří desetiletí nutili ostatní "žít po staru a se starým způsobem myšlení".

Se zájmem jsou očekávány kádrové změny ve vedení strany a státu, ke kterým má dojít po 14. zasedání ÚV KSČ. Očekává se, že tyto změny by mohly naznačit, jakým směrem přestavba dále půjde, zda to "bude směrem vpřed anebo zda půjde opět gen o přeslapování".

Při diskuzích se konstatuje, že přes veškeré proklamované cíle není dosud žádný pohyb vpřed ve společnosti vidět. Výjimku tvoří snad jen volby ředitelů, což však na prosperitě podniků nic nevyřeší. A možnost zavádění davizových účtů čs. občanů. Podle odhadu pracovníků SBČS je na soukromých účtech uloženo asi 50 % prostředků, které mají obyvatelé k dispozici.

Poznatek byl získán dne 5.6.1989 prověřeným Pramenem č. 1, jedná se o ohlasovou informaci, která je prověřena paralelním Pramenem č. 1. Je ji možno využít do informačního toku.

A7 5.6.89

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zákona
OŽEK
12/2005 Sb.

Výtisk č.:
Počet listů:

K bodu 2b

Rozdělcovník č. 1

Dne 1.6.1989 se v bytě Evy ŠTOLBOVÉ uskutečnila další schůzka tzv. pražské skupiny DI. Přítomno bylo celkem asi 15 osob včetně předních organizátorů DI. Na schůzce byly projednány následující otázky:

- asi hodinová přednáška a diskuze, přednesená a řízená Bohumilem DOLEŽALEM k otázce demokracie,
- MANDLER seznámil s nejdůležitějšími dokumenty DI za poslední období, seznámil s odpovědí předsedy ČSS na dopis DI. V odpovědi je vyjádřeno odmítavé stanovisko k rozhovorům vedení ČSS s DI,
- byly rozdány některé materiály související s přípravou schůzky členů aktivistů DI z jednotlivých krajů dne 17.6.1989. Jednalo se především o materiál k demokratizaci právních norem a přípravy nové Ústavy ČSSR. Bylo konstatováno, že tento materiál se stal rovněž výchozím dokumentem Habsinského výboru. Dále byly rozdány rozmnožené kopie tzv. ankety k otázkám odborového hnutí. Právě touto otázkou by se měla m.j. zabývat připravovaná schůzka 17.6.1989.

Dne 5.6. 1989 se v bytě Martině LITOMISKÉHO uskutečnila schůzka DI. Na schůzce byli přítomni zakládající členové DI a byl přizván zatím blíže neustanovený Jan SCHEJNOST, který byl MANDLEREM v podstatě představen jako hlavní redaktor periodika Pohledů. Na této schůzce byly projednány následující otázky:

- MANDLER oznámil, že je připraveno nové místo pro rozmnožování materiálů DI. Jedná se o vilku ve Skochově, (jde zřejmě o Skochovice okres Praha-západ). Bylo dohodnuto, že koncem tohoto týdne bude do vily převezeno potřebné množství materiálů na rozmnožování. /mělo by se jednat o papíry, barvy a rámečky, neboť jiným technickým zařízením DI zatím nedisponuje/.
- byla vyjádřena plná podpora vzniklých skupin DI, zejména skupiny pro odbory, Helsinskou iniciativu a skupiny pro společenský dialog. Podle vyjádření MANDLERA budou tyto skupiny pracovat podle rozdělení zcela samostatně a zakládající členové DI by se neměli prací těchto skupin a účasti na jejich jednání, pokud nejsou členové, zbytečně zatěžovat. Těžištěm práce vedení DI bude v dalších období především budování organizační struktury v krajích. MANDLER ironicky komentoval skutečnost, že bylo Bezpečnosti rozehnáno fórum HOS a podle jeho představy, je otázka urychlého vybudování struktury DI v krajích prestižní záležitostí a někdy v září nebo říjnu, kdy by měla být tato struktura již vybudována, by se mělo uskutečnit větší fórum DI, prakticky celostátního měřítka.
- MANDLER dále seznámil přítomné s tím, že Helsinský výbor a především Ladislav LIS ~~nebyl~~ ~~nebyly~~ vylečených akcí všech iniciativ v roce 1989. Zatím prý již získal podporu CH-77, HOS, NMS, a některých dalších aktivit. Z plánovaných akcí DI podpoří shromáždění k pařížskému jednání, které bude uspořádáno dne 15.6. 1989 v PKOJF, manifestaci dne 28.10.1989 a naopak nepodpoří pochod na Říp dne 6.7.1989 u příležitosti výročí upálení Mistra Jana HUSA, demonstraci 21.8.1989 a shromáždění ke Dni lidských práv dne 10.12.1989.

Ke všem uvedeným akcím MANDLER a další členové DI vyjádřili názor, že rozhodně nesouhlasí s organizováním demonstrací, buď však podporovat akce, které jsou v souladu se zaměřením DI a budou mít v podstatě oficiální charakter, tedy budou zorganizovány.

nizovány na základě povolení příslušných orgánů. Výjimku by měla tvořit akce připravovaná na 15.6.1989, teď podpora účasti i na demonstrativním pochodě Prahou (v případě nepovolení shromáždění v PKOJF), neboť podle MANDLERA by tento případný pochod měl probíhat v klidu a pouze po chodnících a mlčky.

Poznatky byly získány dne 6.6.1989 Pramenem č. 1 a jsou hodnoceny jako seriozně přenescné. Jsou realizována opatření k prověření místa rozmnožování materiálů DI, která je nutno realizovat mimořádně utajením způsobem, neboť tato informace byla uvedena v úzkém kruhu osob a není vyloučena ani možnost dezinformace ze strany MANDLERA. Další činnost představitelů DI zůstává pod stálou kontrolou.

A7
10 odh
ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazek) dnem 1.1.2008 podle usnesení
OZEK
12/2005 Sb

K bodu 2b

Rozdělovník č. 1

ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ	12	Výtisk č.:
1. srpna 1995		Počet listů:
DNE	PODPIS	Firmy L

Člen redakční rady samizdatového časopisu Dialog Václav VRAEEC rozšiřuje přihlášky do Klubu za socialistickou přestavbu OBRODA a prohlašuje, že je potřebné získat pro členství v OBRODĚ některé učitele a studenty z vysokých škol. Koncem května 1989 měl u sebe 30 ks přihlášek, které obsahují osobní nacionále, zaměstnání, bydliště, členství v politických stranách, vzdělání apod.

Poznatek byl získán dne 30.5.1989 Pramenem č. 1 a je dokumentován získanou přihláškou. Aktivitě VRABCE v Klubu OBRODA je věnována operativní pozornost a jsou realizována opatření ke zjištění konkrétních objektů jeho zájmů.

ARCHIV B7
Zrušen stupeň utajení (svazku) člen 1
cdt

Výtisk č.:
Počet listů:

K bodu 2b

Rozdělovník č. 1

Bývalý ředitel ústřední školy ÚV ČSL Richard SACHER, má v úmyslu uskutečnit několik cest především do Severočeského a Západoceského kraje, t.j. krajů, kde zatím opozice uvnitř ČSL nenašla větší podporu. Cílem těchto cest je získat některé osoby pro podporu návrhů ke svolání mimořádného sjezdu ČSL a získání podpisů pod petici, se kterou by měla dne 16.6.1989 přijít asi 15ti členová delegace předsedovi ČSL. Teto žádost směřuje jednoznačně ke svolání mimořádného sjezdu ČSL a jakési OBRODĚ ČSL. Současně by mělo být předsedovi ČSL navrženo, aby nadcházející zasedání ÚV ČSL vyslovilo nedůvěru ústřednímu tajemníkovi ANDRŠOVY a žádalo rovněž svolání mimořádného sjezdu ČSL.

Počátkem června rozmnožoval SACHER ve svém bytě za pomoci přítelkyně z ÚV ČSL texty dopisů, určených členům ÚV k příležitosti zasedání ÚV ČSL, které má být zahájeno 29.6.1989. Rozmnožování prováděl za pomoci počítače s tiskárnou.

SACHER se vyjádřil, že se podařilo zatím pozastavit návštěvu vedení ČSL u kardinála TOMÁŠKA a současně se konkretizuje možnost přijetí zástupců opozice uvnitř ČSL. SACHER věří, že v této otázce se bude i nadále značně angažovat především Václav MALÝ, kterého SACHER současně pozval na zasedání odvolacího soudu v pracovně právním sporu SACHERA s ČSL. Tento soud se SACHERU může odložit z důvodu, aby na nadcházejícím zasedání ÚV ČSL nemohlo být konstatováno, že tato záležitost byla již vyřešena.

SACHER se rovněž zajímá o možnost otevření devizového konta, ale pod krytím na jinou osobu, neboť má obavy, aby nebyl označen jako osoba placená ze Západu.

Poznatky byly získány dne 6.6.1989 Pramenem č. 1 a jsou hodnoceny jako seriozní. Je možno je využít pouze v informačním toku FMV, přičemž je nutno dbát na zachování konspirace Pramene. Jsou realizována opatření k získávání dalších informací k činnosti a záměrům opozice v ČSL.

A7 10 alb

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazek) dnem 1.1.2008 podle usanovení s
SOUZNÍKEM SUDU OBRANY
Soudní řízení č. 12005/86

Výtisk č.:
Počet listů:

K bodu 4

Rozdělovník č. 1

V souvislosti s vnitropolitickou situací v Čínské lidové republice jsou zaznamenávány formy písemného nesouhlasu se zásahy proti demonstrantům, které jsou zasílány na adresu ZÚ ČLR v Praze. Mimo jednotlivců zaslali ZÚ ČLR petici aktivisté NMS a HOS z Jižní Moravy, kterou předal Pavel VÁŇA z Brna. Tuto petici podepsalo celkem 25 osob.

1. tajemník OBO ZÚ ČLR v Praze Lin Shen TONG se vyjádřil, že ohlášená čínská delegace k uzavření kontraktu na zřízení "Smíšené čs. čínské delegace" nemůže v důsledku uzavření letiště v Pekingu přicestovat do ČSSR. Dle jeho vyjádření je nutno všechna rozhodnutí odložit, neboť v důsledku uvedených nepokoju je paralyzována veškerá činnost ústředních orgánů v ČLR, nikdo není schopen odhadnout, jak se celková situace vyvine a jakým směrem se veškerá činnost ČLR bude ubírat do budoucnosti. Lin Shen TONG je ztotožněn s požadavky demonstrantů v Pekingu od zařízení větší demokracie do života čínské společnosti a uskutečnění politické reformy v ČLR. LIN je názorově proti dalšímu 1. tajemníkovi OBO ZÚ ČLR v Praze - XING SHUGUI, který je proti uvedeným požadavkům demonstrantů, a plně schvaluje zásah čínské armády proti nim. Postoj XING SHU GUI pramení z toho, že má syna v čínské armádě, sloužícího v Pekingu a předpokládá, že byl jeho syn nasazen také proti demonstrantům, rovnouž má obavy zda jeho syn střet s demonstranty přežil. LIN zásah vojenských jednotek odsoudil jako neopodstatněný.

I. tajemník ZÚ ČLR v Praze Yan Peng je s událostí v ČSR poměrně rozladěný. Vyjádřil se, že ZÚ ČLR v Praze je terčem určité kritiky jak ze strany čs. studentů, tak i představitelů CH-77. Zástupci CH-77 přišli na ZÚ poprvé protestovat v den vyhlášení vyjímečného stavu v Pekingu. Měli zájem hovořit s velvyslancem, kterému chtěli ústně a později i písemně předat protest proti rozhodnutí vládních představitelů v Číně a zároveň chtěli vyjádřit sympatie s tamním stávkujícím obyvatelstvem. Se stejným požadavkem se dostavili na ZÚ i 7.6. 1989. Ani v jednom případě však nebyli přijati a nebyl jim umožněn vstup ani jednání s velvyslancem ZÚ.

Poznatky byly získány v době od 5. do 8.6.1989 Prameny č. 1 a 3 a jsou hodnoceny jako věrohodné.

4x A7 4. 6. 1989
ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupení utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle zákona